

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Ингушетия
ГКУ «Управление образования и науки по г. Карабулак, г. Сунже и Сунженскому району РИ»
ГБОУ «ООШ №3 с.п. Троицкое»

РАССМОТРЕНО
Руководитель МО

_____Тутаева Т. М.

Протокол №1

от "25"08.2023 г.

СОГЛАСОВАНО
Заместитель директора по УВР

_____Ш.Х. Берсанова

Протокол №2

от "28" 08.2023 г.

УТВЕРЖДЕНО
Директор школы

_____Х.Б.Латырова

Приказ №100

от "28"08.2023 г.

Рабочая программа
учебного предмета «Ингушский язык»
6-9 класс

Составитель: учитель ингушского языка и ингушской литературы Тутаева Т.М.

С.п. Троицкое 2023

ГІАЛГІАЙ ЛИТЕРАТУРА

Кхетама каьхат

5-9 кл

ГІалгІай литература кхыдола предметаш санна базови дешара дисциплина я. Цу керттера декхар да дешархой эхь- эздел долаш,хозаненна лоархІам болаш,мехка истории дикагІа довзаш,кхетамца кхебар.

ГІалгІай литература базови ларда тІа Іомадаро аьттув хулийт дешархошта ва кьаман литература дегІадара наькьаш довзийта,цо хьабена чолхане никь теркалбайта замано дІадехккача беса цун декхараш а идейни чулоацам а хувцалуш хилар теркалде.Балха план вІашагІьелла я исбахьален произведенеш урокашка а классал арахьа дешархоша кІоаргта уйла а еш, чулоацам бешаш,цун тохкам беш,болх дІахьоргболаш цу совгІа,цо кхоачашду кхы а Іалаьмате боккхача лоархІама декхараш-дешар навикаш лакхьер,дешархой дувзаденна кьамаьл шаьрдар.

Ер программа оттаяь я 5-9 класашта лаьрхІа йолча республикански программ ларда тІа. Автор Л.Б.Зязикова Магас. 2012, хрестомати 6 класс. Чахкиева Рахима Ахмедовна. Магас. 2015.

Программо белгалъяьхай гІорбаьннача гІалгІай йоазанхой лоархІаменгІа йола говзам произведенеш,цар тема,керттера уйла,турпалхой васташ,пайда эцийт цар тІа лелабеш болча цІенача,говзамеча метта.

Школе Іомае еза произведенеш кьоастаеш,терко тІаяхийтай лакха исбахьалеш говзалца язъяь хилара,дешархошта нравственни кхетам луш,цар сакхетам лакхбеш.

Даьхе а гонахьара алам а деза а уж Іомабеш хилара.

Программо хьакьоастадаьд литературни произведений чулоацам кІоаргагІа дешархошта Іомабара ,литературни теории дикагІа йоавзийтара эшаш дола декхараш наькьаши-

-Кхетамца,уйла а еш,исбахьален произведенеш ешар.

-Шаьра,кьоастадеш дешар,

-Тайп-тайпара чулоацам хьабувцар (Текста гарга,хоржаш,хаттарашта жоп луш,автора цІерах,дешархочун ший цІерах ишт.кха.дІ.).

-Стихай,байтий тексташ дагахь Іомаяр.

-Исбахьален произхведеней тайпа,жанр белгалъяр.

-Автора керттера уйла гучайоаккхаш йолча эпизодий анализ яр.

-Дешархой классе а классал арахьа а ешаш йола произведенеш шоай лоламе (самостоятельно) яшха, керттера маІан а, уйла а гучаяккха Іомабар.

-Йоазанхочун вахара а кхоллама а никь тахка, цо айяь проблемаш белгалъе,цар мах хоадабе дешархой Іомабар .

-Дувзаденна кьамаьл шаьрдар.

-Кертерча турпалхой оаламаш,царна юкьера юкь-моттиг,конфликт белгалдар.

-Говзамеча наьна метта торонаш – эпитеташ ,дустараш,метафораш,дийндар,кицаш,фразеологизмаш кьоастаяр,произведене идейни чулоацам кьоастабара,цар леладу г1улакх белгалдар.

-Рефераташ,докладаш,исбахьален произведеней чулоацам тохкаш кхоллама балхаш дар,дувзаденна кьамаьл шаьрдар.

-Дешархой эхь-эздел долаш,х1ама довзара,тахкара т1акхувш, гуманистически сакхетам болаш,ший граждански позиции йоалаш,Даьхенцарабезам лакха болаш,ший кьам а ,кьаман истории а литература довзара т1акхувш 1омабар.

-Г1алг1ай литературо дег1адоаг1аш хьабена чолхане никъ,кхыча кьамий литература юкьера цун моттиг йовзаш,дешара культура дег1айоалаш болх бар.

-Произведене чулоацамгеи кугацей хьежжа йоккха эпически произведенеш тахка,цар исбахьален белгалонаш кьоастае дешархой 1омабар.

-Кхоллама,тохкама балхаш деш шоашта эшаш йола материал,информаци журналаш т1ара,газеташи т1ара,тайп-тайпарча тексташи т1ара,Интернете лаха,нийсье дешархой 1омабар.

Календарно – тематически план
6-г1а класс, литература.

№	Урока тема	Ц1аг1ара болх	Индив. болх	Сахьат	Таьрахь	Таьрахь
1	Г1алг1ай багахбувцам.	О. 4-5, юхахьадувца	Боккхача нахага хьатте, багах. произ. д1аязде.	1		
2	Оалам «Фаьра хьазилги, миha седкъеи, лехьи»	О. 5-6, чулоацам ха	Фаьра хьазилгах дола илли ала	1		
3	Мифаши легендаши. Шира дувцараш.	О. 6-7, юхахьадувца		1		
4-5	Легенда «Астаг1а Темар».	О. 8-13, чулоацам ха	Астаг1а Темарах лаьца хоам бе	2		
6	Легенда «Наьсар».	О. 13-16, чулоацам ха	Наьсарах лаьца хоам лаха	1		
7	Легенда «Вайна аьла везац».	О. 17-18, чулоацам ха		1		
8	Кицаш. Къахьегамах дола кицаш.	О. 18-20, кицаш 1омаде	Боккхача нахага хьатте д1аязде керда кицаш	1		
9	Дешарах а хьаькъалах а дола кицаш.	О. 20-21, 1омаде кицаш	Хьалаха майралах, зовзалах, сабарах дола кицаш	1		
10	Тайп-тайпара кицаш.	О. 21-22, кицаш 1омаде		1		
11	Коазой Нурдин. «1амаг1 – Ерд».	О. 23-24, юхахьадувца	Хоам: «Къаьнара г1алаш»	1		
12	1арпенаькъан Хьажбийкар «Зиза».	О. 24-25, чулоацам ха		1		
13	Чакхенаькъан Капион «Сийле хийла».	О. 27, дагахьа 1омае	Хоам кийчбе «Боадон низаца къийсараш»	1		
14	Лаьннаькъан Мустафа «Г1алг1ай къаман эздий во1».			1		
15	Мальсагов Кураза Зоврбик	О. 28-29, юхахьадувца		1		
16	Малсагнаькъан Або «Ц1ихеза 1илманхо, йоазонхо». Озанаькъан Салман «Аьсет – халкъа йо1», стихотворени.	О. 30-32, юхахьадувца	Хоам :»Майор 2 ранга Аьсет»	1		
17	Озанаькъан Исма1алий С. «Эздели г1ожали».	О. 34 – 35, дагахьа	Сочинени «Эздел»	1		

		1омае				
18	«Декъа эздел», стихотворени.	О. 35 – 37, дагахъа 1омае		1		
19	Мута1алнакъан Хъаж-Биййкар «Барт эг1ар», к1оанолг	О. 38-41, чулоацам ха	Барт эг1арах йола Крылова к1оанолг ювца	1		
20	К1оанолгаш.	О. 41-42, юхахъадувца		1		
21	«Даъхе», стихотворени.	О. 42-43, дагахъа 1омае	«Т1емо во1 ваъвац, т1емо во1 вийнав».	1		
22	Янднакъан Хамарзий Жамалда «Лаътта шера хилча...», стих.	О. 44, дагахъа 1омае	Анализ е	1		
23	«Фийг», стих.	О. 45, дагахъа 1омае	Анализ е	1		
24	Чаккенакъан Идриса Са1ид «Магас», стих.	О. 46-47, дагахъа 1омае	Хоам: «Магас г1ала»	1		
25- 27	Дахкилгнакъа1адрахъмана Ибрах1им «Фоти», дувцар.	О. 48-71, чулоацам ха	Хоам: «Г1аър хинна зама»	3		
28	Садакиева Аьсет «Маг1албик, Маг1албик...»	О. 72-73, юхахъадувца	«Маг1албик – сийлен г1ала» хоам	1		
29	Пхъилекъонгий 1асолта Махъмад-Са1ид «Этии Вутии» (1д.)	О. 74-76, чулоацам ха		1		
30	Т1ом гаргаг1ортар. (2д.)	О. 76-79, чулоацам ха		1		
31	Моастаг1ий бомбаш егта болабалар. (3д.)	О. 79- 81, чулоацам ха	«Ленинграда го бар» хоам	1		
32	Вуте майрал. (4д.)	О. 82-83, чулоацам ха		1		
33	Уж моастаг1ий зувш хилар. (5д.)	О. 83-86,чулоацам ха		1		
34	Эте денал. (6д.)	О. 86-88, чулоацам ха		1		
35	Десантникаш лувцар. (7д.)	О. 88-92, чулоацам ха	Этеи Вутеи сурт-сибат	1		
36	Йоккха саг Билейг1аз. (8д.)	О. 93-95, чулоацам ха	Билейг1аза сурт-сибат	1		

37	Юрт д1аяккхар. (9-10)	О. 95-104, чул. ха	Хоам: «Вай мехка Сийлахь – боккхача Даьхен т1ем т1а дакьа лаьцараш»	1		
38	Этии Вутии капитани. (11-12)	О. 104-113, чул. ха		1		
39	Классал араьхара дешар. Маькиев А. «Зизан лоткъам», стихотворени.	О. 201, дагахьа 1омае	Хоам: Кьона поэташ»	1		
40	Хамхоев Ваха «Г1алг1ай», стих.	О.115, дагахьа 1омае	Вай республикера Сов. Союза а Россе а турпалаш.	1		
41	Осминаькъан Хьамзат «Б1аьстан 1уйре», стих.	О. 116-117, дагахьа 1омае	Биографи ха	1		
42	Пейзаж (лит - ра теори)	О. 117-118, юхахьад.		1		
43	Осмиев Хь. «Саго юта лар», дувцар	О. 118-123, чулоацам ха	Жоп ле хаттара саго даь дика х1ама лар йоацаш довц яхача.	1		
44	«Попа хи», дувцар.	О. 124-127, чулоацам ха	Дагадоха барт-цхьоаг1о хиларах дола кицаш	1		
45	«Ахархочун кулгаш», стих.	О. 127 - 128, дагахьа 1омае	«Къахьегамах доала беркат» яхача темах лоаца соч. язье	1		
46	Ведажнаькъан Абабукара Ахьмад «Белхий», дувцар.	О. 129-134, чул. ха	Хоам: «Белхий беш хилар»	1		
47	Ане сурт			1		
48	Балхах беркат далар.	О. 135-138, чул. ха		1		
49-50	Сочинени»Сона дукха веза турпал»	О. 139-145, чул. ха		2		
51	Заьзгнаькъан Хьусена Бахьаудин «Г1ожа дегаш», дувцар.	О. 146-153, чул. ха	Лоцеи Тамареи сурт-сибат	1		
52	Горчханнаькъан Бабрудин «Аьрзег», стих.	О. 154, дагахьа 1омае	Анализ е	1		
53	Пхьилекьонгий Амир «Са мохк», стих.	О. 155, дагахьа 1омае	«1алама хозленаш» яхаш ц1и йолаш дувцар в1ашаг1долла	1		
54	Шеденаькъан Султан «Тачанка йодаяр»,	О. 156-164, чул.		1		

	дувцар.	ха				
55	Дувцара чулоацам тахкар.	О. 165-169, чул. ха	Билана сурт-сибат	1		
56	Билана денал.	О. 170-176, чул. ха		1		
57	Галай Хъасан «Дорхъенна ча», дувцар.	О. 177-186, чул. ха	Хоам: «Чарахъал леладар»	1		
58	Хъамзатахи Къоасехи ча латар.	О. 187-192, чул. ха	Къоасеи Хъамзатеи сурт-сибат	1		
59-60	Сочинени «Чарахочо дийцар»	Гаьгенаькъан Г. биграфи 1омае		2		
61	Классал арахъара дешар. Горчханов Б. «Шолжа атаг1а», дувцар	О. 202-205, чулоацам ха	Анализ е	1		
62	Крылов И. «Маймали б1аргсиноши»	О. 193 дагахъа 1омае	К1оанолг определени 1омае	1		
63	«Бекарги борг1алги», к1оанолг	О. 193 – 194, дагахъа 1омае		1		
64	Гаьгенаькъан Гирихан «Хъе д1авекъа», стихотворени	О. 195 – 196, дагахъа 1омае	Биграфи ха	1		
65	Чакхенаькъан Ювсап «Ши къонах», дувцар	О.197 – 199, чулоацам ха	Сочинени «Мишта хила веза визза къонах?»	1		
66	Кхоартой Мурад «Дош делар аз», стихотворени	О. 200, дагахъа 1омае		1		
67 – 68	Шера 1омадаьр кердааккхар.			2		

Календарно-тематически план
7-г1а класс, литература.

№	Урока тема	Ц1аг1ара болх	Урока лоарх1ам	Сахьат	Таърахь	Таърахь
1	Деша говзал. Багахбувцама жанраш.	Оаг1. 3-6 хатт.	Дешаговзалгучайоаккхашхоам бар, наънаметтацарабезамсовбаккхар.	1		
2	Наърт- орстхой дувцараши оамалаши	Оаг1. 7-8 йоаз.б.	г1алг1ай багахбувцамах бола кхетамбалар, турпалаиллейчулоацамбовзийтар; къамансийдолчакъантийсийлакхалоатте 1омабар ; нийса , кхетадешдешара навыкаш дег1айоалаяр	1		
3	Оаламашкара турпалаш.	Оаг1. 8-12 цхьадакъа 1омаде	цуиллечулоацамбовзийтар ; нравственникхетамбалар;шаърадешаранавыкаш дег1айоалаяр	1		
4	Оаламий белгалонаш.	Оаг1.13-16 хатт.	багахбувцамах 1омадаър кердадаккхар; нравственникхетамбалар;кхетадешдешаранавыкашкхеяр .	1		
5	Сеска Солсеи Села Пир1ийи.	Иллешдеша	дешархойдувзаденнакъамаълшаърдар	1		
6	Хьалха баъхача нахах.	Оаг1.17 хатт.	КоазойНурдин «Тхаба-Ерд» деша, Даьхенцарабезамсовбаккхар.	1		
7	Диъ бера нана	Оаг1. 18 дагахьа	ОзанаъкъанСалман «Наъсар» яхастихотворение шар, наънаметтацарабезамсовбаккхар.	1		
8	Сеска Солсеи К1инда Шоаи. Колой К1анти Сеска Солсеи.	Оаг1. 19-25 йоазонболх	Чахкиев С. вахараникъ а цу очерка чулоацам а бовзийтарле-та; нийса, кхетадешдешаранавыкаш дег1айоалаяр .	1		
9	Колой К1анта оамалаш.	Оаг1.287хатта раш	Мерешкнаъкъан Султан «Г1алг1а ва со» яхастихотворение шар, Даьхенцара безамсовбаккхар.	1		
10	Антитеза.	Оаг1.26-28 хатт.	цудувцарачулоацамбовзийтар де-та; Даьхенцарабезамкхебар ;нийса.	1		
11	Наърт-орстхой фу хадар.	Оаг1. 29-53 хатт.	Боков А. вахараникъ а цу очерка 1д.чулоацам а бовзийтарде-та;кхетадешдешаранавыкаш дег1айоалаяр .	1		
12	Наъна кулг.	Оаг1.54-58	Аушев М. вахараникъ а цупоэмай1 д.	1		

		чул.	чулоацам а бовзийтар де-та;Даъймехкацарабезамкхебар ; шаърадешаранавыкашлакхъяр .			
13	БӀехали миска саги.	Оаг1. 60-70 хатт.	Базоркин И. Биографи а цудувцараI д. чулоацам а бовзийтарде-та;Даъхенцарабезамкхебар ;кхетадешдешаранавыкашлакхъяр .	1		
14	Кодзоев Нурдин ХIал-Ерд.	Дувцарашдеш а	дешархойдувзаденнакъамаълшаърдар	1		
15	Кл./д. Торшхоев Иб. кхоллам.	Оаг1. 72-73 даг.	Озиев С. вахараникъ а цустихотворенечулоацам а бовзийтар де-та; шаъра ,къоас-тадешдешаранавыкашкхеяр .	1		
16	Хамхоев В. Маът-лоам.	Оаг1. 73-89 чул.	«Шин зIамигача саго баъбарт» яхапроизведенидешар, кхетадешдешаранавыкашлакхъяр .	1		
17	Заъзиков дагалаъца.	Оаг1. 90-117 чул	Боков А. вахараникъ а "Тиша цIа" яхачаповестаI- IV д. чулоацамбовзийтар де-та; патриотически кхетамбалар;кхетадешдешаранавыкаш дегIайоалаяр .	1		
18- 19	Плиев А. Бартаца дах са къам. Даъхенга.	Оаг1. 90-117 чул	Боков А. вахараникъ а "Тиша цIа" яхачаповестаI- IV д. чулоацамбовзийтар де-та;	2		
20	Долгиева Х. Магас.	Оаг1.251-268	ВедажнакъъанАхъмад « Кхоллам» яхадувцардешар, кхетадешдешаранавыкаш дегIайоалаяр .	1		
21- 22	Базоркин И. Сай.	Оаг1. 121-127	цудувцарачулоацамбовзийтар;патриотически кхетамбалара де-та;нийса , кхетадешдешаранавыкашлакхъяр .	2		
23	Беков Т. Сердало. Чахкиев С. Сердало.	Оаг1.135- 140чул	Зязиков Б. вахараникъ а укхдувцарачулоацам а бовзийтарде-та;патриотическикхетамбалар;кхетадешдеша ранавыкашкхеяр .	1		
24	Беков Т. Ший хъакъ шийга дахар.	Оаг1. 141-145	цудувцарачулоацамбовзийтар;патриотически кхетамбалара де-та;нийса , кхетадешдешаранавыкашлакхъяр .	1		
25	Заъзиков Б. Марац.	Оаг1.146-	Осмиев Хъ. вахараникъ а цудувцарачулоацам	1		

	Наъна мотт.	151чул	а бовзийтар де-та;нравственникхетамбалара; кхетадешдешаранавыкашкхяр .			
26	Муталиев Хъ-Б. Кортамукъа лаъча.	Оаг1. 152-153	Яндиев Дж. вахараникъ а цустихотворенечулоацам а бовзийтар де-та; шаъра, къоастадешдешаранавыкашкхяр .	1		
27	Яндиев Дж. Гуйра.	Оаг1.153-154	цустихотворенечулоацамбовзийтарде- та;патриотическикхетамбалар ; шаъра, дешаранавыкашлакхъяр .	1		
28	ЯнднаъкъанХамарзийЖам. Г1ала яг1а.	Оаг1.154- 156даг.	цу стихай чулоацам а вайдаъхъалхахинна хала вахар а довзийтар де-та ; къаманистори к1оаргаг1а довзийтар;шаърадешаранавыкаш дег1айоалаяр .	1		
29	ЯнднаъкъанХамарзийЖамалда Керда шу.	Оаг1.157 дагахъа	цустихотворенечулоацамбовзийтар ; 1аламцара безамкхебар;шаъра, къоастадешдешаранавыкаш дег1айоалаяр	1		
30- 31	Сочинении «Мишта дездир аз Керда шу»	Стихашеша	дешархойдувзаденнакъамаълшаърдар	2		
32	Метта говзал. Метафора .	Оаг1.158- 159хат	цустихотворенечулоацамбовзийтарде- та;нравственникхетамбалар де-та ;шаъра, къоастадешдешаранавыкашлакхъяр .	1		
33	Эсмурзиева М. Книжка.	Оаг1.159- 163хат	цупоэмайчулоацамбовзийтар; къахъегачанаъхасийде 1омабар;шаъра , къоастадешдешаранавыкашкхяр .	1		
34	Озиев С. Вахара лараш.	Оаг1.164- 182чул	Чахкиев С. вахараникъ а цудувцараI д. чулоацам а бовзийтар де-та;нийса ,кхетадешдешаранавыкаш дег1айоалаяр .	1		
35- 36	Озиев С. Къахъегам. Барт-Цхьоаг1о.		Чахкиев С. вахараникъ а цудувцараI д. чулоацам а бовзийтар де-та;нийса ,кхетадешдешаранавыкаш дег1айоалаяр .	2		
37	Кл/д. Игорь Ляпина кхоллам.	Оаг1.183- 212хат	цудрам.поэмайI д. чулоацамбовзийтар де-та; даъйвахар к1оаргаг1а довзийтар ; шаъра,къоастадешдешаранавыкашлакхъяр .	1		
38	Хамхоев А. Наъкъаш дехкараш.	Оаг1. 120 даг.	Йоазонхочунвахараникъ а цу стихай чулоацам а бовзийтар де-та; Даъхенцарабезам кхебар ; шаърадешаранавыкашлакхъяр .	1		

39	Хамхоев А. Хоастам бу аз.	Оаг1. 119 анализ	Йоазонхочунвахараникъ а цу стихай чулоацам а бовзийтар де-та; Даьхенцарабезам кхебар ; шаьрадешаранавыкашлакхъяр .	1		
40	Хамхоев А. Дак.	Оаг1.217- 219чул	Угурчиев А-Г. вахараникъ а цустихотворенечулоацам а бовзийтар де- та ;Даьймех- кацарабезамкхебар;шаьрадешаранавыкаш дег1айоалаяр	1		
41	Веджижев А.Муте новраш.	Оаг1.219- 220хат		1		
42	Литература т1а беламе долчох.	Оаг1.221- 232чул	ЭгиевХь. вахараникъ а цудувцарачулоацам абовзийтар де-та; нийса ,кхетадешдешаранавыкаш дег1айоалаяр .	1		
43	Веджижев А.Декхар.	Дувцарашдеш а	дешархойдувзаденнакъамаьлшаьрдар	2		
44	Лирика.	Оаг1.233- 239чул	Веджижев А. вахараникъ а цудувцарачулоацам а бовзийтар де-та; нравственникхетамбалар; ниаса,кхетадешдешаранавыкашлакхъяр	1		
45	Классаларахьарадешар. Езаенна стих ешар		Езаенна стих ешар, наьнаметтацарабезамсовбаккхар.	1		
46	Плиев М-С. Б1ехали аьрзии.	Оаг1.267 дагахьа	Чахкиев К. вахараникъ а цу стихай чулоацам а бовзийтарде-та;Даьхенцарабезам кхебар ; шаьрадешаранавыкашлакхъяр .	1		
47	Плиев М-С. Акха кой.	Оаг1.268 дагахьа	стихай чулоацам а бовзийтарде- та;Даьхенцарабезам кхебар ; шаьрадешаранавыкашлакхъяр .	1		
48	Плиев Махьмад-Са1ид. Хиво вахьар.	Оаг1.269 хатт.	Йоазонхочунвахараникъ а цу стихай чулоацам а бовзийтар де-та; Даьхенцарабезам кхебар ; шаьрадешаранавыкашлакхъяр .	3		
49- 50	Чахкиев С.Трасса.	Оаг1.270- 271даг.	укхстихотворенечулоацамбовзийтар де-та; даьйхоа оамалаш,г1улакхаш к1оар- гаг1а довзийтар; шаьрадешаранавыкашкхеяр .	2		
51	Дувцарахи повестахи.	Оаг1.271- 273хат.	укхстихотворенечулоацамбовзийтар де-та; даьйхоа оамалаш,г1улакхаш к1оар- гаг1а довзийтар; шаьрадешаранавыкашкхеяр .	1		
52		Оаг1.274-	укхстихотворенечулоацамбовзийтар де-та;	1		

	Осмиев С.Нана-лабтта.	275даг	дабйхожа оамалаш,гулакхаш к1оар-гаг1а довзийтар; шабра			
58-59	Осмиев Х. Оакхарий.	Оаг1.276-277хат	Осмиев С.. вахараникъ а цустихотворенечулоацам а бовзийтар де-та ;метта - царабезамкхебар;шабрадешаранавыкашкхяр .дешаранавыкашкхяр .	2		
60	Композиции сюжети	Оаг1.280хатт.	Йоазонхочунвахараникъ а цу стихай чулоацам а бовзийтар де-та; Даьхенцарабезам кхебар ; шабрадешаранавыкашлакхяр .	1		
61	Гагиев Г. Хьехам.	Оаг1.281-282	цустихотворенечулоацамбовзийтар ; нравственни кхетамбалар;шабра,кьоададешдешаранавыкашкхяр .	1		
62-63	Шадиев С. Аьшка сом.	Оаг1.284дагахъа	Шадиев С. вахараникъ а ДУВЦАРА чулоацам а бовзийтар де-та ;Даьй-мехкацарабезамкхебар;шабрадешаранавыкашлакхяр .	2		
64-65	Шадиев С. Чарахъл дитар.	Оаг1.288-294хатт.	Дувцара чулоацамбовзийтарде-та; нравственни кхетамбалар;шабра,кьоададешдешаранавыкашлакхяр .	2		
66	Газдиева А. Мажарг.	Оаг1.286 дагахъа	Дувцара чулоацамбовзийтарде-та; нравственни кхетамбалар;шабра,кьоададешдешаранавыкашлакхяр .	1		
67	К /д. Кодзоев Н.кхоллам.			1		
68	1омадаър кердадакхар.			1		

Календарно-тематически план
8 –г1а класс, литература.

№	Урока тема	Ц1аг1ара болх	Инд. болх	Сахьат	Таърахъ	Таърахъ
1	Багахбувцам. Турпала иллеш	Саг йодача - йоаг1ача лийкхаашараш	а) Балха иллеш; б) Турпала иллеш.	1		
2	Мочкъах дола илли	Вахарах-леларахдола фаългаш.	Зоахалол д1аязде 2 дешархочо	1		
3	Тиркаца вахаш хиннача Аьдий Сурхохи Аьла Мусостахи дола илли	О. 10-14 чулоацам ха	деша,юхахьадувца	1		
4	Бовза, беза хьай мохк. Кодзоев Н. «Тхьаба –Ерд», очерк	Чулоацам ха, О. 16	Дешархочунхоам : «Г1алг1айтекъар, ердаш»	1		
5	Озиев С. «Наьсар», стихотворени	О.17 дагахьа 1омае	Стих. анализ е	1		
6	Чакхиев С. «»Зязиков Идрис:тешамцеи бакьдолчунцеи»	Биографии ха, о. 19-25 чулоацам ха	стих. – шаъра еша,тахка, О.70 - 75	1		
7-8	Карпеев И. «Г1алг1ай дошлой полк»	О.25-28 чулоацам юхахьабувца	биографии ха,	1		
9	Боков А. «Тоаркхо-Хьажа»	Деша,юхахьадувца, О. 28-48	«Хой шоана»кроссворд	2		
11	Аушев Махьмад. «Даьйнакьаш»	Поэма шаъра еша ,О.48-53	биографи ха,	1		
12	Базоркин Идрис . Вахара никъ	Цхьа стих. дагахьа 1омае.	биографи ха	1		
13-	Базоркин И. «Моакьаза тепча»	Деша, юхахьадувца, О. 55- 66.	биографи ха,	1		
15	Озиев Салман. «Вахар», «Хозал, дикал»	Цхьа стих. Дагахьа 1омае О. 67-68	биографи ха	1		
16	Шин з1амигача саго баь барт.	О.68-71 чулоацам юхахьабувца	Биографи ха Карточка № 2"Кхоллама никъ д1аболабалар»	1		
17- 18	Боков Ахьмад «Тиша ц1а»	О.72-82 чулоацам юхахьабувца	Дешархочунхоам: «Сийлахь- Боккха Даймехкат1ом»	1		

19	Дувцара кертера турпалаш	О. 83-93	1айше къонгий сурт-сибат	1		
20	1айше вахар, цун денал	О.93-101.	1айше сурт-сибат	1		
21	Зязиков Б. Вахара никъ	Зязиков Б. биографи.	Биографи ха	1		
22-	Зязиков Б. «Эг1азал»	деша, юхахъадувца, О. 101-107	Дешархочунхоам: «Зязиков Б. –военни корреспондент»	1		
24	«Ваъча юрта», дувцар	деша,юхахъадувца,О.107-112 .	биографи ха	1		
25- 26	Зязиков Б. «Г1уша-Хъажа»	О.112-119 деша, юхахъадувца		1		
27	Осмиев Хъ. «Г1абенача дахкоклалхарбар...»	О. 119-125	Хаттараштажоп ле	1		
28	Яндиев Дж. Вахара никъ.	Лекци 1омае	биографии ха	1		
29	«Г1ом хъеберашка», стих.	О.125, дагахъа 1омае		1		
30	Яндиев Дж. «Наънага»	О. 126-127 дагахъа 1омае	биографии ха	1		
31	Яндиев Дж. «Малхара каша»	О. 127-128 дагахъа 1омае	биографии ха	1		
32	Яндиев Дж. «Бага»	О. 128-129 дагахъа 1омае, сочинененакийчо е	Стих. анализ е	1		
33	Сочинени Яндиев Дж. поззехлаъца	Муталиев Хъ-Б. биографи		1		
34	Муталиев Хъ.-Б. «Яхъ»	О. 131-132	биографии ха	1		
35	Муталиев Хъ-Б. «Д1айха кулгаш»	О, 132-134, шаъраеша.	1омае стих,биогр.ха	1		
36	Чакхкиев С. «Ц1ерага маъре яхар»	О. 139- 147,чулоацам юхахъабувца	1омае стих,биогр.ха	1		
37	Чакхкиев С. «Ц1ерага маъре яхар»	О. 148-158, чулоацам	1омае стих ,биогр.ха юхахъабувца	1		
38	«Б1аргий хих биза кад», поэма	1,2 дакъа деша, чулоацам ха	«Прометей прикованный» яха миф хъаювца	1		

39	«БІаргий хих биза кад», поэма	3 дакъа деша, чулоацам ха		1		
40	Чапанов Ахьмад «ГІалгІай мотт»	О. 193, дагахьа Іомае	Биографи ха	1		
41	Тимурзиев Б. «Барттайна дезал»	О.194, дагахьа Іомае	Дыно фу йоахдезале барт тарах	1		
42	Угурчиев А-Г «ГІелал»	О.195-197 стих.- шаьра еша, тахка	Угурчиев А-Г биографи ха	1		
43	Угурчиев А-Г «ГІалгІай», стихотворени	О. 197-198 стих. шаьра еша, тахка	Стихотворене анализ е	1		
44	Угурчиев А-Г «Хьо дІавахар», стихотворени	О. 199-200 стих. шаьра еша, тахка	Хаттараштажоп ле	1		
45	Эгиев Хьамид «Ялата коана»	О. 201-213 дувцара чулоацам ха	Биографи ха	1		
46	Ведзижев Ахьмад. Вахара никъ	Ведзижев А. биографи ха	Карточка №1, №2	1		
47	Ведзижев А. «Дикал - низ», дувцар	О. 214-220 чулоацам ха	Дешархочун хоам «13 шу Сибарег Іа»	1		
48-49	Изложени	Биографи ха		1		
50	Чакхкиев К. «Даьхен Іуйре», стихотворени	О.221, дагахьа Іомае	Биографи ха	1		
51	Чакхкиев К. «Ека са стих», стихотворени	О.222, дагахьа Іомае	Стихотворене анализ е	1		
52	«Кьонахчо дай сий доадергдац»	О. 223-224, шаьраеша		1		
53	Албаков Дж. Вахара никъ	Албаков Дж. биографи ха	Кроссворд «Хой шоана»	1		
54	Албаков Дж. «Сай иллега», стих.	О. 225 дагахьа Іомае	Карточка № 2 « Колламаникъ дІаболабалар»	1		
55	Албаков Дж. «Даьхенна», стих.	О. 226 дагахьа Іомае	Стихотворене анализ е	1		
56	Албаков Дж. «Ва тха ноаной», стих.	О. 226-227 дагахьа Іомае	Стихотворене анализ е	1		

57	«Доттаглашка», стихот.	О.227-228, дагахъа I омае		1		
58	«Къонгаш кхийна цIагIарадовлаш», стих.	О. 228-229, шаъраеша		1		
59	Вышегуров М. «ГIалгIай мотт», стихотворени	О. 230 дагахъа I омае	Биографи ха	1		
60	Вышегуров М. «Ва , гIалгIай», стихотворени	О. 230-231 шаъраеша, тахка	Биографи ха	1		
61	Арчаков С. «ЙоIои зIамигачасагои дийца зоахалол»	О.277-278 дагахъа I омае	Боккхача нахага хаътте, даязде зоахалол	1		
62	Бериханов Дж. «Даъй гIалаш», стихотворени	О. 235 дагахъа I омае	Биографи ха	1		
63	Бериханов Дж. «Халкъага» стих.	О. 236 дагахъа I омае	Шоай тайпан гIалаех хоамбе	1		
64	Бериханов Дж. «Тамаш ю аз», стихотворени	О. 237-238 дагахъа I омае	Стихотворене анализ е	1		
65	Бериханов Дж. «ГIалгIай мотт», стихотворени	О. 238-239 дагахъа I омае		1		
66	Плиев Амир «ГIалгIайченга», стихотворени	О.239-240 дагахъа I омае	Биографи ха	1		
67	Плиев Амир «Лоаман сурташ», стихотворени	О. 240, дагахъа I омае	Стихотворене анализ е	1		
68	Горчханов Бадрудин. «Анзор».	О. 242-249, чулоацам ха	Биографи ха	1		

Календарно – тематически план
9-г1а класс, литература.

№	Урока тема	Ц1аг1ара болх	Инд. болх	Сахьат	Таърахь	Таърахь
1	Г1алг1ай багахбувцам – вай халкъайоозонца доаца лит-ра.	Саг йодача - йоаг1ача лийкхаашараш	а) Балхаиллеш; б) Турпала иллеш.	1		
2	Г1алг1ай халкъа иллеш	"Берий иллеш ";	Зоахалол д1аязде 2 деш.	1		
3	Г1алг1ай фаьлгаш	Вахарах-леларах дола фаьлгаш.	Вахарах-леларах дола фаьлгаш, МалсагнаькъанЗбиографи - дешархойхоамаш.	1		
4	Мальсагов Зоврбик – г1алг1ай ц1ихеза 1илманхо.«Йо1 йодаяр» - вай г1алг1ай литературе эггара хьалхара драматически произведени	«Йо1йодаяр» пьеса еша. О.36-46	Драматически произведеней жанрех бола кхетам	1		
5	Малсагнаькъан К. З. " Пхъа ",пьеса	«Пхъа» яха пьеса еша. О. 46 - 60	Дешархочун хоам : « Беков Т.- г1орваьнна г1алг1ай поэт»	1		
6	Сочинени	Сочинени д1ахо д1аязье.		1		
7	Беканаькъан Д.Т. – г1орваьнна г1алг1ай поэт.	Оалам «Ачамазабоарз» О. 62 - 67	стих. – шаьра еша,тахка, О. 59-67	1		
8	Гойгнаькъан 1-Хь. – говза дувцархо,йоозонхо, публицист	«Сомавалар» яха повесть еша О. 68 - 78	биографи ха, дешархочун хоам («Хьалха лаьттарех ца1» яхаш А. статья)	1		
9	« Сомадовлар» яхача повеста идейни чулоацам.	Литературнитеорех 1омадаьр ха	«Хой шоана» кроссворд	1		
10	Озанаькъан И.А. вахарахи кхолламахи .	цхъа стих – дагахьа 1омае , О.79 - 86	Биографии ха,Озанаькъан А. таржамаш.	1		
11	Малсагнаькъан К. Ф.вахарахикхолламахи	цхъа стих. – дагахьа 1омае , О.87	биография	1		

12	Малсагнакџан Д. Д. говзаме йоазонаш	«Кердачанаџџа т1а» деша, юхахџадувца , О.94-129 .	биографии ха, Осминаџџан С.Хџ. «Малсагнакџан Д.Д. валарах»	1		
13	Малсагнакџан А.О. « Салихџат».	Чулоаџамха, О. 130 - 139	биографи ха, Салихџатасурт-сибат.	1		
14	Озанаџџан С. – џ1ихеза поџт, хџехархо 1илманхо	Лекџи 1омае, о. 140-146 поџма еша	Дешархочун хоам : «Урдуви Тамареи» - г1алг1ай лит-ре эггара хџалхара поџма	1		
15	«Урдуви Тамареи», - г1 алг1ай литературе эггара хџалхара поџма.	шаџраеша, тахка, О.146 - 153.	«Хойшоана» кроссворд	1		
16	Озанаџџан Салмана поџзен тематика	О. 153 – 155 шаџраеша, џхџа стих. дагахџа 1омае	Дешархочун хоам: «Заџзгнакџан Хџ. Б. – военни корреспондент»	1		
17	«џ1ихеза йоазонхо, хџехархо, 1илманхо, публиџист». Заџзгнакџан Хџусена Бахџаудин	О. 156 – 171 повестџеша	џу повестах хоам	1		
18	«Турпала вахарџара ийс ди», повеџџ	Сочинения зџе	Хаттарашта жоџ ле	1		
19	Сочинени	Янднаџџан Ж. биографи		1		
20	Янднаџџан Жамалдина поџзен тематика	џхџа стих. – дагахџа 1омае, О. 172 - 180	Стих. анализ е	1		
21	Ведаџнаџџан А.А. вахарахи кхолламахи .	деша, юхахџадувца, О. 183 - 209 .	Биографи ха	1		
22	Хамхой Э.А. – г1алг1ай назманџа.	Даџхен хетаяџ џхџа стих. – дагахџа 1омае	Биографи ха, шоашта дагайоаг1а Ахџмада стихаш еша	1		
23	Хамхой А. – поџт, композитор, иллиалархо .	О. 210 – 219 џхџа стих. дагахџа 1омае.	Биографи ха, «Безама лирика» - дешархочун хоам	1		
24	Боканаџџан А. « Яккха йиш йоаџџ1и».	О. 220 – 223, «Бекекџонгаш» яха роман	Биографи ха	1		

25	Коазой А. 1. «Сайвийнадукъ»	О. 224-229, дувцардеша	Чахкенаъкъан С. хетаяь стихаш, статьяш, кхыйола публикацеш лаха	1		
26	Чахкенаъкъан С. «Ишттамара»	О. 230 – 241, романа тIара дакъадеша	Биография, Бердеи Боскареи сурт-сibat	1		
27	Халкъа драма «Террор»	О. 241-259, драма еша		1		
28	Кхоартой М.М.	О. 260-286, деша, текста тIара кицашхъаязде	Йоазонхочун биографи	1		
29	Чахкенаъкъан О.К. вахарахикхолламахи.	О, 309 – 311, Даьхенах йола цхъа стих. Iомае	биогр.ха, «Халкъа сийле кхайкаяьр» - дешархочун хоам	1		
30	Албакнаъкъан Ж. говзаме йоазонаш	О. 312 – 315, цхъа стих. Iомае.	Анализ е стих,биогр.ха	1		
31	Гаьгенаъкъан Г. Вахарахи кхолламахи .	О. 316 – 319, цхъа стих. Iомае	Iомае стих ,биогр.ха	1		
32	Хамхой В.В. «Къонахий». ЧопанаъкъанА.	О. 320-328, дувцардеша,йоазонхочу нбиографи ха, о.329-330 цхъа стих. Iомае	Йоазонхочун биографи, стих. анализ е	1		
33	Чахкенаъкъан Ю. « Нана елаш хилча». Котанаъкъан С-Г. «Дезал»	О.332, стих Iомае, о. 333-336 дувцардеша	Йоазонхой биографеш, стих. анализ е	1		
34	Матенаъкъан Iаббас «Къаманнахетадаь вахар»	О. 337-349, чул. ха	Йоазонхочун биографи	1		